

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov **1/ J. M.**, bývajúceho v Č., **2/ M. D.**, bývajúcej v Č., **3/ J. M.**, bývajúceho v Č., **4/ V. M.**, bývajúceho v Č., **5/ Š. M.**, bývajúceho v Č., **6/ S. M.**, bývajúceho v P., **7/ F. M.**, bývajúceho v K., Č., **8/ I. R.**, bývajúcej v K., Č., **9/ V. G.**, bývajúcej v T., **10/ S. V.**, bývajúceho v K., Č., **11/ S. V.**, bývajúceho v K., Č., všetci zastúpení JUDr. L. Š., advokátom v Č., proti žalovaným **1/ F. K.**, bývajúcemu v Č., **2/ A. K.**, bývajúcej v Č., zastúpení JUDr. S. Z., advokátom v Č., **3/ A. S.**, bývajúcej v Č., **4/ Ing. M. C.**, bývajúcej v Č., **5/ Ing. V. C. ml.**, bytom F., **6/ R. K.**, **7/ J. K.**, **8/ M. K.**, všetci zastúpení opatrovníčkou J. B., tajomníčkou Okresného súdu v Čadci, **9/ T. L.**, bývajúcej v Č., **10/ Š. H.**, bývajúcemu v Č., **11/ V. Š.**, bývajúcemu v Č., **12/ A. C.**, bývajúcej v Č., **13/ A. K.**, bývajúcemu v Č., **14/ M. K.**, bývajúcej v Č., **15/ L. K.**, bývajúcemu v Č., **16/ A. Š.**, bývajúcej v Č., **17/ J. S.**, bývajúcej v Č., **18/ M. Č.**, bývajúcej v Č., **19/ M. M.**, bývajúcej v Č., **20/ F. H.**, bývajúcemu v Č., **21/ J. Č.**, bývajúcemu v R., **22/ P. O.**, bývajúcemu v Č., **23/ J. K.**, bývajúcemu v Č., **24/ J. O.**, bývajúcemu v T., **25/ O. S.**, bývajúcej v T., t.č. Ž., **26/ Š. B.**, bývajúcej v Č., **27/ P. R.**, bývajúcemu v Č., **28/ J. V.**, bývajúcemu v Č., **29/ J. P.**, bývajúcemu v Č., **30/ G. C.**, bývajúcej v Č., **31/ J. C.**, bývajúcej v Č., **32/ J. M.**, bývajúcej v T., **33/ Slovenskému pozemkovému fondu**, Búdkova cesta č. 36, Bratislava, **o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 4 C 94/1998, o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 8 Co 293/2008, rozhodol

t a k t o :

Sudkyňa Krajského súdu v Žiline JUDr. Oľga Belková **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp.zn. 8 Co 293/2008.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca 1/ podaním z 1.4.2009 uplatnil námietku zaujatosti proti sudkyňi JUDr. Oľge Belkovej po tom, čo sa dozvedel, že vec prejednáva senát, v ktorom je sudkyňou JUDr. Oľga

Belková, matka Mgr. M. B., ktorý je advokátskym koncipientom JUDr. S. Z., advokáta zastupujúceho v tejto veci žalovaného 1/. Uviedol, že Mgr. M. B. bol ako verejnosť na viacerých pojednávaniach aj v iných veciach. Z komunikácie medzi ním a žalovaným 1/ bolo zrejmé, že sa medzi nimi jedná o veľmi priateľský, ba až rodinný vzťah. Z uvedeného usudzuje existenciu evidentného vzťahu sudkyne k účastníkovi konania, z ktorého dôvodu možno mať pochybnosti o jej nezaujatosti.

Sudkyňa JUDr. Oľga Belková uviedla, že sa vo veci cíti byť zaujatá pre vzťah jej syna Mgr. M. B. k žalovanému 1/, ktorý je priateľský. Má vedomosť od syna, že advokát žalovaného 1/ JUDr. Z. ho poveril práve v tejto veci zastupovaním, pričom mnohé veci jej syn s ňou konzultuje. Keďže žalobca 1/ namieta blízky vzťah jej syna k žalovanému 1/, mohli by v budúcnosti vzniknúť pochybnosti o jej nezaujatosti. Žiadala preto, aby bola z prejednávania veci vylúčená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd nadriadený Krajskému súdu v Žiline (§ 16 ods. 1 druhá veta O.s.p.), posudzoval opodstatnenosť žalobcom 1/ uplatnenej námietky zaujatosti sudkyne tohto krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre vylúčenie namietanej sudkyne.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p., sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Uvedené znamená povinnosť súdu každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodovanie vo veci. Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Ide predovšetkým o subjektívnu kategóriu, vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah sudcu k prejednávanej veci, o ktorej je schopný vypovedať jedine sám sudca. Táto zahŕňa vzťah sudcu 1. k veci, v rámci ktorého by mal sudca konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2. k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom

pomere k nim, alebo 3. k zástupcom účastníkov konania (ktorý by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod 2.). Vzhľadom na náročnosť preskúmania vnútorného rozpoloženia sudcu, je potrebné zaoberať sa nestrannosťou aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (účastníkovi konania), ale to, či existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom. Z uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sa sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Subjektívne hľadisko účastníkov konania o zaujatosti sudcu môže byť podnetom na jeho skúmanie, samotné rozhodovanie o námietke však musí byť uskutočnené výlučne na základe hľadiska objektívneho. Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodnutia veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Žalobca 1/ odôvodňoval blízky vzťah sudkyne JUDr. Belkovej k účastníkovi konania (k žalovanému 1/) jednak tým, že jej syn vykonáva koncipientsku prax u JUDr. Z., ktorý je právnym zástupcom žalovaného 1/ a jednak existenciou priateľského vzťahu jej syna Mgr. M. B. k žalovanému 1/.

Už v predchádzajúcom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil názor, podľa ktorého samotná skutočnosť, že u právneho zástupcu účastníka vykonáva koncipientsku prax syn sudkyne, ešte samo osebe nie je dôvodom na pochybnosti o nezaujatosti tejto sudkyne. Táto skutočnosť totiž z hľadiska objektívneho nemôže založiť taký vzťah sudkyne k účastníkovi konania (žalovanému 1/), aký predpokladá citované ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p.

Rovnako ani skutočnosť, že syn sudkyne (nie samotná sudkyňa) je v priateľskom vzťahu k žalovanému 1/ bez ďalšieho nespôsobuje existenciu dôvodu zaujatosti. Z tvrdení žalobcu 1/ a ani z písomného vyjadrenia sudkyne nevyplýva, že by namietaná sudkyňa mala blízky pomer k žalovanému 1/. Z hľadiska ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je totiž pre vylúčenie sudcu z prejednávania veci rozhodujúci jeho kvalifikovaný pomer k účastníkovi

konania (nie tretej osoby). Skutočnosť, že syn sudkyne JUDr. Belkovej je v priateľskom vzťahu k žalovanému 1/, objektívne ešte nevedie k legitímnym pochybnostiam o jej nezaujatosti.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že sudca, ako ústavný činiteľ, je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov (ďalej len zákon č. 385/2000 Z.z.) a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Pri výkone svojej funkcie a pri rozhodovaní je viazaný Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom (§ 2 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z.z.). Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovelo vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

